

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Bratislava, 27. 07. 2022

Opičie kiahne: Informácie a odporúčania pre organizátorov podujatí

Od prvej polovice mája 2022 sa v európskom regióne objavujú prípady ochorenia opičích kiahní. Deje sa tak aj napriek tomu, že ochorenie nie je v Európe endemické.

Počet laboratórne potvrdených prípadov v priebehu júla 2022 prekročil hranicu 10-tisíc laboratórne potvrdených prípadov, v dôsledku čoho **Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) dňa 23. júla 2022 deklarovala prebiehajúcu epidémiu opičích kiahní za ohrozenie verejného zdravia medzinárodného významu podľa Medzinárodných zdravotných predpisov.**

Vzhľadom na to, že pre leto je typické cestovanie do zahraničia a väčší počet hromadných podujatí, pričom mnohé majú medzinárodnú účasť, považujeme za dôležité spolupracovať s organizátormi na prevencii ďalšieho šírenia vírusového ochorenia opičích kiahní.

Európska kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie a Európske centrum na kontrolu a prevenciu chorôb (ECDC) považujú v aktuálnej situácii za kontraproduktívne rušiť podujatia.

Neželaným následkom zrušených podujatí by totiž mohli byť početné párty a stretnutia v súkromnom (potenciálne rizikovejšom) prostredí, kde absentuje osvetová činnosť a nie sú zavedené preventívne opatrenia na zabránenie šírenia nákazy. Naopak, zodpovedne organizované hromadné podujatia môžu vytvoriť cenný priestor na zapojenie komunit do ochrany verejného zdravia a zvyšovať povedomie o opičích kiahňach a ich prevencii.

Pred podujatím

- Informujte sa o aktuálnom vývoji v súvislosti s epidémiou opičích kiahní v Európe - dôležité aktuálne informácie nájdete na webe uvzs.sk a pravidelne aktualizované sú aj [informácie o výskyte ochorenia v regióne na stránkach ECDC](#).
- Ak predpokladáte veľký počet návštevníkov a/alebo medzinárodnú účasť, skontaktujte sa vopred s príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva (RÚVZ), jeho odborní pracovníci vám pomôžu odladiť detaily prevencie s ohľadom na lokalitu a konkrétny charakter podujatia a jeho oficiálnych či spontánnych sprievodných akcií.

- Informačné materiály dostupné v slovenčine nájdete na uvzs.sk, v prípade zahraničných návštevníkov je vhodné poskytnúť aj informácie v anglickom jazyku - [ECDC zostavila balíček rôznorodých infomateriálov, ktorý môžete okamžite využiť](#) online pred podujatím (sociálne siete, newsletter, webstránka či aplikácia hromadného podujatia, email) a aj fyzicky priamo v priestoroch podujatia.
- Vopred upozornite návštevníkov, aby sa nezúčastňovali podujatia, ak majú [príznaky spojené s opičiami kiahňami](#) (horúčka, zimnica, bolesti hlavy, zväčšené lymfatické uzliny, bolesti chrbta alebo svalov, typická vyrážka) a odporučte im návštevu lekára.
- Povzbudte účastníkov k tomu, aby si odložili kontaktné údaje svojich sexuálnych a iných úzkych kontaktov z podujatia - môže to byť mimoriadne dôležité v prípade, že sa u niekoho z nich potvrdia opičie kiahne (alebo iné prenosné ochorenie) a bude potrebné zabrániť ďalšiemu šíreniu infekcie.
- Zamyslite sa nad tým, ako budete účastníkov informovať v prípade, že sa podujatie stane ohniskom nákazy a bude potrebné upozorniť návštevníkov na riziko, že mohli byť vystavení vírusu opičích kiahní. Viacerí európski organizátori sa už ocitli v tejto situácii a zvolili buď informovanie priamo prostredníctvom webovej stránky podujatia s odkazom na oficiálne zdravotnícke odporúčania, alebo návštevníkov upozornili prostredníctvom e-mailového kontaktu, cez ktorý sa zaregistrovali na podujatie.

Počas podujatia

- Sprístupnite účastníkom vodu a mydlo a dezinfekciu na ruky v dostatočnej kapacite a množstve. Na utretie rúk poskytnite jednorazové utierky (nie zdieľané uteráky).
- Povzbudte účastníkov, aby dodržiavali dôslednú hygienu rúk a respiračnú etiketu (prekrytie úst a nosa jednorazovou hygienickou vreckovkou pri kašli a kýchaní).
- Podporujte účastníkov v obozretnosti a informujte ich o príznakoch opičích kiahní - napríklad prostredníctvom hovorených oznamov, plagátmi, infopanelmi, infostánkami či v aplikácii alebo na sociálnej sieti podujatia.
- Zabezpečte prúdenie vzduchu v interiéroch, často a dôsledne vetrajte.
- Povzbudte účastníkov v zdržanlivosti, čo sa týka väčšieho počtu a striedania sexuálnych partnerov počas podujatia, informujte ich o riziku, ktoré predstavuje zdieľanie sexuálnych hračiek.
- Povzbudte účastníkov k praktizovaniu bezpečného sexu. Prezervatívy síce v prípade opičích kiahní poskytujú limitovanú ochranu (infekčná vyrážka sa môže nachádzať na prezervatívom neprekrytej časti tela), no stále poskytujú relevantnú ochranu v prípade rozšírených sexuálne prenosných infekcií, ako sú HIV, žltáčka B a C.
- Zaisťujte časté a dôsledné čistenie a dezinfikovanie povrchov, ktorých sa návštevníci veľa dotýkajú (napr. toalety, konferenčné stand-by stolíky, stoly a pultíky v gastro zóne).
- Personál, ktorý zabezpečuje čistenie povrchov a upratovanie, má mať k dispozícii ochranné prostriedky, ako sú gumené rukavice či respirátory/ jednorazové rúška.
- Zabráňte zdieľaniu riadov (taniere, poháre, príbory) a ak nechcete používať jednorazové riady, po každom návštevníkovi ich dôkladne umyte pri teplote najmenej 60° C.
- Ak je to pre podujatie či jeho sprievodné akcie relevantné, po každom návštevníkovi vymeňte bielizeň, uteráky, župany, či akékoľvek použité textilie. Vírus opičích kiahní zlikvidujete praním na minimálne 60° C.

Po podujatí

- Vyzvite účastníkov, aby sledovali svoj zdravotný stav v období až 3 týždňov po podujatí. Inkubačný čas opičích kiahní totiž môže byť až 21 dní a ochorenie sa preto môže prejaviť až s odstupom času. V prípade výskytu niektorého z príznakov je potrebné, aby kontaktovali lekára a izolovali sa od ostatných, čím bránia ďalšiemu prenosu.
- Ak si všimnete akékoľvek informácie (vrátane šumov či neoverených správ na sociálnych sieťach) o nákaze opičimi kiahňami u návštevníkov vášho podujatia, bezodkladne kontaktujte príslušný RÚVZ. Sprostredkujte odborníkom všetky dostupné informácie o podozrivom prípade (priznajte, ak pre vás nie sú overiteľné), povedzte o ktoré podujatie išlo, kde a kedy sa uskutočnilo a aké aktivity a atrakcie sa uskutočnili. vašim aktívnym a transparentným prístupom značne zvýšite šancu, že sa vďaka epidemiologickému vyšetrovaniu podarí odhaliť ohnisko nákazy, ktoré by inak ostalo skryté a ďalej by poháňalo epidémiu opičích kiahní v Európe, resp. priamo na Slovensku.
- Ak sa opičie kiahne potvrdia v spojitosti s vašim podujatím, RÚVZ vás môže vzhľadom na relevantné okolnosti požiadať o kontaktné údaje návštevníkov, resp. o potrebu ich informovať o možnom riziku infekcie počas podujatia. Odborníci sú diskretní a dbajú na ochranu osobných údajov dotknutých osôb.

Viac informácií:

1. [Kompletné odporúčania ECDC a WHO k spolupráci verejných zdravotníkov s organizátormi hromadných podujatí](#)
2. [Odporúčania WHO a ECDC pri komunikácii - ako \(ne\)predstaviť opičie kiahne publiku](#)

PhDr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky